Obvinění (trestní řízení)

Česka

Dle Ústavy České republiky platí, že trest vám může být uložen pouze v souladu se zákonem a způsobem, který stanoví příslušné právní předpisy. Těmito předpisy jsou trestní zákon, zákon o soudnictví ve věcech mládeže a trestní řád, které zakotvují pravidla vedení trestního řízení, včetně zvláštních podmínek výkonu a vymáhání vašich práv.

V těchto přehledech je vysvětleno, co se stane, je-li určitá osoba podezřelá ze spáchání trestného činu nebo je-li tato osoba ze spáchání takového trestného obviněna. Informace týkající se přestupků, například dopravních přestupků, za které je obvykle ukládána pevně stanovená sankce, jsou obsaženy v Přehledu 5.

Pokud jste se stali obětí trestného činu, najdete veškeré informace o vašich právech zde.

Shrnutí trestního řízení

Následuje shrnutí obvyklých fází trestního řízení.

1. Přípravné řízení

Přípravné řízení je první fází trestního řízení. Má dvě části:

Postupy orgánů pověřených vedením trestního řízení před zahájením trestního stíhání, známé jako fáze prověřování; a

Vyšetřování, tj. část trestního stíhání od jeho zahájení do podání obžaloby nebo jiného skončení vyšetřování (viz Přehled 2).

2. Předběžné projednání obžaloby

V průběhu předběžného projednání obžaloby soud posoudí, zda byla věc v průběhu přípravného řízení řádně objasněna a zda podaná obžaloba poskytuje dostatečný základ pro další řízení. Soud rovněž rozhodne o tom, zda má pravomoc (příslušnost) ve věci rozhodovat.

3. Hlavní líčení

To je ta nejdůležitější část trestního řízení. Jsou prováděny důkazy a vydáno rozhodnutí ve věci. V průběhu této fáze trestního procesu jsou obžalovaný (resp. obžalovaní), svědci a poškozený (resp. poškození) soudem vyslechnuti. Hlavní líčení je veřejné, ústní a je vedeno v češtině. Pokud nehovoříte česky, máte právo na tlumočníka.

4. Odvolací řízení

Obžalovaný, jeho rodina, advokát, státní zástupce nebo poškozený mají právo podat odvolání, a to ve lhůtě 8 dnů. Je-li podáno odvolání, odvolací soud přezkoumá rozhodnutí soudu prvního stupně.

Úloha Evropské komise

Vezměte prosím na vědomí, že Evropská komise se žádným způsobem neúčastní trestních řízení vedených v členských státech a nemůže vám s žádnou případnou stížností pomoci. V těchto přehledech naleznete informace o tom, jak a komu případné stížnosti podávat.

Kliknutím na níže uvedené odkazy se zobrazí informace, které potřebujete

Práva v průběhu vyšetřování

Moje práva během soudního řízení

Moje práva po skončení soudního řízení

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

1 – Jak získat právní pomoc

V tomto přehledu se dozvíte, za jakých podmínek máte nárok na zastoupení advokátem, jak advokáta vyhledat a jakým způsobem budou náklady na advokáta hrazeny, pokud si jej nemůžete dovolit zaplatit. Také se dozvíte, co pro vás advokát může udělat.

Vyhledání advokáta

Pouze advokát zapsaný v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou (ČAK) je oprávněn působit jako obhájce v trestním řízení.

Pokud potřebujete obhájce, obraťte se na Českou advokátní komoru (http://www.cak.cz/nebo se obraťte přímo na některého z advokátů ze seznamu).

Co se stane, pokud si advokáta nezvolím?

Pokud si advokáta nezvolíte, musíte se obhajovat sám.

V některých případech obhájce mít musíte (tzv. nutná obhajoba); v takovém případě vám soud obhájce přidělí, pokud si nějakého ve stanovené lhůtě nezvolíte sami. Povinné zastoupení obhájcem platí v následujících případech:

jste-li ve vazbě nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu,

je-li vaše způsobilost k právním úkonům omezena,

jste-li uprchlým,

je-li vám méně než 18 let,

trpíte-li tělesnými nebo duševními vadami a existuje pochybnost o vaší způsobilosti náležitě se hájit,

pokud byste mohl být odsouzen k trestu odnětí svobody na více než 5 let,

pokud proti vám jako zadrženému má být zahájeno zjednodušené řízení,

v řízení, v němž vám může být uložena povinnost podrobit se ochrannému léčení (s výjimkou ochranného léčení protialkoholního),

v některých řízeních s cizím prvkem.

Kdo advokáta platí?

Za služby advokáta platí obviněný. V případě, že vám soud advokáta ustanoví, platí obhajobu stát. Stát obhájce platí též v případě, že máte nárok na bezplatnou obhajobu.

Kolik činí odměna advokáta?

Odměna za služby obhájce je specifikována ve smlouvě uzavřené mezi vámi a vaším obhájcem nebo ve vyhlášce o odměně advokáta (advokátní tarif) (pokud nemáte uzavřenou smlouvu).

Kdy máte nárok na bezplatnou obhajobu?

Pokud nemáte dostatek peněz na zaplacení nákladů vaší obhajoby, máte nárok na přiznání snížené odměny za obhajobu nebo na obhajobu bezplatnou (obě možnosti dále jen „bezplatná obhajoba“). O vaší žádosti rozhodne soudce nebo předseda senátu, a to na základě informací o vaší finanční situaci. Tuto žádost musíte podat v průběhu přípravného řízení (prostřednictvím státního zástupce) nebo v průběhu řízení u soudu.

Bezplatná obhajoba vám může být přiznána i bez návrhu, pokud důkazy nasvědčují tomu, že je to v daném případě vhodné.

Související odkazy

Zákon o odměně advokáta

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

2 – Má práva v průběhu vyšetřování trestného činu a před podáním obžaloby k soudu

Jaké fáze má vyšetřování trestného činu?

Účelem přípravného řízení je prošetřit, zda došlo ke spáchání trestného činu a kdo je pravděpodobným pachatelem (fáze prověřování), a následně zajistit důkazy a připravit podání obžaloby k soudu (fáze vyšetřování).

Přípravné řízení vede policejní orgán, nad jehož prací vykonává dozor státní zástupce, který rozhoduje o tom, zda bylo řízení provedeno řádně.

Některé úkony může provádět pouze státní zástupce nebo podléhají jeho rozhodnutí (například zastavení přípravného řízení), zatímco soudce je oprávněn rozhodovat o některých jiných úkonech (například o vzetí podezřelého do vazby, o jeho zatčení, o domovní prohlídce a odposlechu).

Pro podrobnější informace týkající se jednotlivých fází vyšetřovacího přípravného řízení klikněte na odkazy uvedené níže.

Prověřování (1)

Vyšetřování (2)

Vazba (3)

Rozhodnutí v přípravném řízení, obžaloba (4)

Zkrácené přípravné řízení (5)

Postup před zahájením trestního stíhání – prověřování (1)

Co je účelem prověřování?

Za účelem zjištění povahy trestného činu a jeho pachatele je policejní orgán oprávněn:

vyžadovat vysvětlení

vyžadovat odborná vyjádření

posuzovat listinné materiály

provádět ohledání věci a místa činu

pořizovat policejní protokoly, snímat daktyloskopické otisky, provádět měření těla, provádět prohlídky podezřelých

provádět úkony, které nesnesou odkladu

zadržet podezřelé osoby

využívat v případě potřeby jiných vyšetřovacích postupů.

Prověřování končí přijetím rozhodnutí o zahájení trestního stíhání určité osoby nebo různými jinými způsoby (odložení, dočasné odložení, odevzdání věci k projednání mimo trestní řízení).

Jaké lhůty platí pro tuto fázi řízení?

Lhůta činí dva, tři nebo šest měsíců v závislosti na závažnosti věci. Pokud není možné prověřování skončit, může státní zástupce změnit nebo prodloužit stanovenou lhůtu na základě odůvodněného písemného návrhu.

Jak budu informován o tom, co se děje?

V této fázi nebudete informován o tom, co se děje, dokud nebude potřeba vaší přímé účasti v řízení.

Bude mi poskytnut tlumočník, pokud nehovořím úředním jazykem?

V případě, že budete vyzván k podání vysvětlení některých událostí, bude policejním orgánem zajištěn tlumočník, který bude překládat jednotlivé otázky, vaše odpovědi a následně vám předtím, než budete požádán o podepsání písemného protokolu, tento protokol zpětně přetlumočí.

V které fázi řízení budu moci mluvit s advokátem?

K podání vysvětlení si můžete přizvat advokáta. Účast advokáta v této fázi není povinná, ani vám v případě, že se sám na žádného neobrátíte, nebude advokát ustanoven. S advokátem se můžete radit, nikoli však o tom, jak odpovědět na otázku, která již byla položena. V této fázi si pro sebe a svého advokáta musíte obstarat svého vlastního tlumočníka.

Budu vyslýchán? Mám vypovídat?

V této fázi vás policejní orgán může požádat o podání vysvětlení ke skutečnostem, které jsou policejním orgánem vyšetřovány. Vaší povinností je podat pravdivé vysvětlení. Podání vysvětlení můžete odmítnout, pokud byste sebe (či osobu blízkou) na základě vaší výpovědi vystavil riziku trestního stíhání. Rovněž můžete odmítnout podat vysvětlení v případě, že byste porušil zákonnou povinnost mlčenlivosti.

Co se stane, když řeknu něco, co mi přitěžuje?

Vaše výpověď bude použita pouze k rozhodnutí o tom, zda bude zahájeno trestní stíhání proti určité osobě pro určitý trestný čin. V případě, že bude zahájeno trestní stíhání, bude vaše výpověď považována za svědeckou výpověď pouze za podmínky, že byla poskytnuta brzy a nebylo možno ji později opakovat. Další podmínkou je, že tato výpověď byla podána za účasti soudce. V ostatních případech musí být vaše výpověď podána znovu, a to v pozdější fázi trestního řízení (zpravidla před soudem).

Mohu kontaktovat některého člena rodiny nebo přítele?

Na vaši žádost policejní orgán vyrozumí vašeho příbuzného nebo přítele o tom, že jste byl zadržen, za podmínky, že tím nebude mařeno policejní vyšetřování a podání tohoto vyrozumění nebude nepřiměřeně obtížné.

Mohu požádat o lékaře, budu-li jej potřebovat?

Policejní orgán zajistí lékařské vyšetření a vyžádá si lékařský posudek ohledně vašeho zdravotního stavu v okamžiku, kdy budete předveden k výslechu nebo zadržen. V případě, že to lékař nařídí, musíte být okamžitě propuštěn a policejní orgán vás v případě potřeby převeze do zařízení lékařské péče.

Mohu kontaktovat velvyslanectví své země, pokud jsem občanem jiné země?

V kterékoli fázi trestního řízení máte právo požadovat, aby bylo kontaktováno velvyslanectví vaší země, a máte právo hovořit se zástupcem tohoto velvyslanectví bez přítomnosti třetí osoby.

Žiji v jiné zemi. Musím být přítomen v průběhu vyšetřování?

Soudce může nařídit, abyste byl vyslechnut předtím, než opustíte zemi, je-li to pro případ nezbytné a zamezí-li se tím ztrátě důkazu. Můžete být vyslechnut i poté, co opustíte zemi, pokud je příslušným orgánům země, kde žijete, zasláno dožádání.

Mohu být vrácen zpět do své domovské země?

Ne v této fázi.

Budu držen ve vazbě nebo budu propuštěn?

Je-li vaše přítomnost nezbytná, budete předveden před soud nebo zadržen. Nebudete-li následně obviněn nebo nebudete-li předveden před soudce ve lhůtě 48 hodin od okamžiku zadržení pro účely rozhodnutí o vazbě, musíte být propuštěn.

Mohu v průběhu vyšetřování ze země vycestovat?

Ano.

Bude po mně žádáno poskytnutí otisků prstů, vzorků DNA (např. vlasů, slin) nebo jiných tělesných tekutin?

Bude-li to potřebné pro zjištění vaší totožnosti nebo ověření, zda se na vašem těle nacházejí stopy po trestném činu, popřípadě je-li to třeba pro účely zajištění důkazů, mohou vám být odebrány otisky prstů, vzorek DNA, krve, biologického materiálu nebo provedeno zevní měření vašeho těla, popřípadě může být provedena prohlídka těla či jiný obdobný úkon.

Jakýkoli fyzický odpor z vaší strany může být se souhlasem státního zástupce překonán. Pokud odmítnete, vystavujete se riziku uložení pokuty až do výše 50.000,– Kč.

Pokud informace, které budou tímto způsobem získány, již nebudou pro další řízení či pro účely prevence, vyhledávání a zjišťování trestné činnosti potřeba, budou zničeny.

Mohu se doznat ke všem nebo jen k některým bodům obvinění před hlavním líčením?

Bude-li vaše doznání věrohodné, může být základem pro zahájení trestního stíhání nebo pro rozhodnutí ve zkráceném řízení.

Budu informován o svědcích, kteří vypovídali proti mně, a o dalších důkazech?

V této fázi řízení vám žádné z těchto informací nebudou poskytnuty.

Budou vyžádány informace z mého trestního rejstříku?

Ano, policejní orgán si vyžádá opis vašeho trestního rejstříku.

Zahájení trestního stíhání – vyšetřování (2)

Co je účelem této fáze řízení?

V průběhu vyšetřování policejní orgán vyhledává a zjišťuje pro věc důležité důkazy. Policejní orgán vyhledává jak důkazy ve prospěch obviněného, tak důkazy v jeho neprospěch.

Jaká lhůta platí pro vyšetřování?

Lhůta činí dva, tři nebo šest měsíců v závislosti na závažnosti věci. Lhůta může být státním zástupcem prodloužena na základě písemného odůvodnění policejního orgánu. Státní zástupce je však povinen v každém případě provést prověrku nejméně jednou za měsíc.

Policejní orgán musí postupovat s největším urychlením. Pokud pro vás mají průtahy v řízení negativní následky, můžete státního zástupce požádat o vyřešení tohoto problému. Pokud jsou průtahy způsobeny státním zástupcem, můžete o vyřešení tohoto problému požádat jeho nadřízeného.

Obviněný může rovněž požadovat náhradu za nepeněžní újmu způsobenou průtahy v řízení nebo též náhradu škody. Při ukládání trestu bude soud k průtahům v této fázi řízení přihlížet.

Jak budu informován o tom, co se děje?

Obdržíte usnesení o zahájení trestního stíhání. V tomto usnesení bude uveden popis skutku, z něhož jste obviněn, jeho právní kvalifikace a odůvodnění. Proti tomuto usnesení můžete podat stížnost ve lhůtě tří dnů a státní zástupce následně o vaší stížnosti rozhodne.

Vy nebo váš obhájce budete vyrozuměni o vyšetřovacích úkonech; budete mít právo se těchto úkonů prostřednictvím vašeho obhájce účastnit, klást svědkům otázky a navrhovat důkazy. Pokud existují legitimní důvody odůvodňující takový postup, může být Vám i vašemu obhájci znemožněno nahlížet do spisu v průběhu vyšetřování

Bude mi poskytnut tlumočník, pokud nehovořím úředním jazykem?

Pokud nehovoříte česky, bude vám v průběhu vašeho výslechu zajištěn tlumočník jazyka, kterým hovoříte, nebo vašeho rodného jazyka.

Tlumočník vám bude rovněž zajištěn v průběhu provádění vyšetřovacích úkonů. V této fázi vám policie umožní se úkonů účastnit a klást otázky, pokud budete chtít.

Na žádost vám bude poskytnut písemný překlad usnesení o zahájení trestního stíhání, rozhodnutí o vazbě nebo rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání.

V které fázi řízení budu moci mluvit s advokátem?

To můžete kdykoli a musí být zajištěna důvěrnost vašeho rozhovoru. Tlumočník bude zajištěn na žádost advokáta. Advokáta si můžete zvolit sám (viz Přehled 1).

Budu vyslýchán? Mám vypovídat?

Máte právo se k věci vyjádřit, ale máte též právo ve věci nevypovídat.

Mohu si stěžovat na postup vyšetřujícího policejního orgánu, státního zástupce nebo soudce?

Můžete podat námitku proti policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci, jakož i proti zapisovateli, probačnímu úředníkovi, vyššímu soudnímu úředníkovi, soudnímu znalci a tlumočníkovi, a proti soudci, pokud se domníváte, že jsou ve věci podjatí – to jest, pokud se domníváte, že mají na věci osobní zájem nebo že mají poměr k věci nebo ke kterékoli ze stran či jejich zástupcům a nemohou z toho důvodu činit nestranná rozhodnutí.

Obecně je osoba rovněž považována za podjatou, pokud se již nějakým způsobem řízení v jiném procesním postavení účastnila. Například soudce nemůže vydávat rozhodnutí o vině a rozhodovat o potrestání, pokud tento soudce v přípravném řízení rozhodoval o vazbě, o nařízení odposlechu atd.

Osoba, která bude o vaší námitce rozhodovat jako první, je osoba, ohledně jejíž podjatosti námitku vznášíte.

Nebudete-li s tímto rozhodnutím spokojen, můžete podat stížnost proti rozhodnutí této osoby ve lhůtě tří dnů a rozhodnutí pak vydá nadřízený orgán.

Procesní rozhodnutí vydaná podjatou osobou nemohou být v trestním řízení použita.

Co se stane, když řeknu něco, co mi přitěžuje?

Vše, co řeknete, může být použito ve váš prospěch nebo proti vám. Vaše výpověď v této fázi řízení může být použita jako důkaz.

Mohu kontaktovat některého člena rodiny nebo přítele?

Policie rozhodne o tom, zda můžete v průběhu výslechu, zadržení a zatčení kontaktovat svou rodinu nebo přátele. Jste-li ve vazbě, máte právo psát dopisy (přičemž pokud jste ve vazbě z důvodu existence nebezpečí, že byste mohl působit na svědky, bude tyto dopisy číst Vězeňská služba Česká republiky; a rovněž státní zástupce, který je oprávněn vaše dopisy cenzurovat).
Po dobu pobytu ve vězení máte právo na návštěvu jednou za dva týdny, ale pokud jste ve vazbě z důvodu, že byste mohl působit na svědky, bude v průběhu vašich návštěv přítomna třetí osoba.

Mohu požádat o lékaře, budu-li jej potřebovat?

Jste-li ve vazbě, prohlédne vás vězeňský lékař, který je povinen poskytnout vám řádnou lékařskou péči. Jste-li předveden k výslechu nebo zadržen, viz #Podstránka_1 zde

Mohu kontaktovat velvyslanectví své země, pokud jsem občanem jiné země?

Ano, v kterékoli fázi řízení. Všechna setkání s konzulárním úředníkem jsou důvěrná. Soud s vaším souhlasem vyrozumí konzulát vaší země o tom, že jste byl vzat do vazby.

Jsem z jiné země. Musím být v průběhu vyšetřování přítomen?

Vaše přítomnost není nezbytná, pokud již byl proveden váš výslech a si vy sám nepřejete být při vyšetřování přítomen. Existuje-li riziko, že uprchnete, budete umístěn do vazby nebo budete propuštěn po složení písemného slibu, že se na předvolání vrátíte.

Mohu být vrácen zpět do své domovské země?

Ano, budou-li splněny podmínky pro vaše vydání nebo předání k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu v cizí zemi a není-li tento postup dle právních předpisů vyloučen.

Mohu v průběhu vyšetřování ze země vycestovat?

Ano, jste ale povinen mít platnou poštovní adresu nebo jinak udržovat kontakt s orgány činnými v trestním řízení. Jinak byste mohl být zatčen a vzat do vazby.

Bude po mně požadováno poskytnutí otisků prstů, vzorků DNA (například vlasů nebo slin) či jiných tělesných tekutin? Mohu být nucen podstoupit prohlídku těla?

Bude-li to požadováno, ano. Takovéto výzvě jste povinen vyhovět.

Může být u mne provedena domovní prohlídka, prohlídka prostor používaných k podnikání, prohlídka vozu či jiného majetku?

Ano, na základě příkazu vydaného soudcem může být provedena domovní prohlídka. Pokud jde o jiné prostory, může být prohlídka provedena na základě příkazu vydaného státním zástupcem nebo policejním orgánem.

Mohu se doznat ke všem nebo jen k některým bodům obvinění před hlavním líčením?

Ano, v průběhu policejního výslechu.

Může dojít ke změně obvinění před zahájením soudního řízení?

Ne, může dojít pouze ke změně právního hodnocení skutku, z něhož jste obviněn. Sdělení obvinění ze spáchání jiného skutku musí být provedeno vydáním nového usnesení o zahájení trestního stíhání.

Mohu být obviněn ze spáchání trestného činu, ze kterého jsem již byl obviněn v jiném členském státě?

Ano. To však neplatí, pokud trestní stíhání v jiném členském státě skončilo ve vašem případě pravomocným rozsudkem, nebo bylo zastaveno, skončilo schválením nebo narovnáním nebo bylo postoupeno k projednání jako přestupek, nikoli trestný čin.

Budu informován o svědcích, kteří vypovídají proti mně?

Informace o jejich totožnosti a obsahu jejich výpovědi se můžete dozvědět při prostudování spisu nebo pokud se vy nebo váš obhájce budete účastnit jejich výslechu. Totožnost utajených svědků vám však sdělena nebude.

Budu informován o jiných důkazech svědčících proti mně?

Ano, jakmile vám a vašemu obhájci bude dovoleno prostudovat spis.

Budou vyžádány informace z mého trestního rejstříku?

Ano.

Vazba (3)

Budu držen ve vazbě nebo budu propuštěn?

Do vazby může být vzat pouze obviněný.
Budete-li předán soudu s návrhem na vzetí do vazby ve lhůtě 48 hodin po vašem zadržení nebo 24 hodin po zatčení, soud rozhodne, zda budete vzat do vazby nebo nikoli.
Důvody vazby jsou následující:
možnost, že byste se mohl vyhýbat trestnímu stíhání nebo trestu (útěková vazba),
možnost, že budete mařit vyšetřování, například působit na svědky (koluzní vazba),
nebo možnost, že dokonáte trestný čin, s jehož pácháním jste započal, nebo spácháte jiný trestný čin (předstižná vazba).
Pokud důvody vazby nejsou dány nebo pominuly, budete propuštěn na základě rozhodnutí státního zástupce.
Rovněž tak musíte být propuštěn po uplynutí zákonem stanovené lhůty. V případě koluzní vazby činí tato lhůta 3 měsíce. V případě útěkové a předstižné vazby činí tato lhůta jeden rok v případech možného odsouzení na dobu nejvýše 5 let, dva roky v případech možného odsouzení k vyššímu trestu, tři roky v případě zvlášť závažných zločinů a čtyři roky, lze-li za předmětný trestný čin uložit výjimečný trest.
Z těchto lhůt však pouze jedna třetina připadá na přípravné řízení a dvě třetiny jsou vyhrazeny na řízení před soudem.
Důvody pro držení obviněného ve vazbě musí být přezkoumávány průběžně. Platí však, že poté, co strávíte ve vazbě tři měsíce, jakož i do 30 dnů po podání obžaloby musí být státním zástupcem vydáno nové rozhodnutí; to platí též vždy každé tři měsíce po nabytí právní moci předchozího rozhodnutí.

Jak mohu být z vazby propuštěn?

Vždy můžete žádat o propuštění z vazby po uplynutí čtrnácti dnů po nabytí právní moci posledního rozhodnutí o vazbě. Pokud však můžete ve své žádosti uvést jiné důvody, můžete o propuštění požádat kdykoli.
Máte právo navrhovat, aby byla útěková nebo předstižná vazba nahrazena:
vaším písemným slibem, že povedete řádný život a že se na vyzvání dostavíte k soudu.
poskytnutím peněžité záruky (kauce), jejíž výši určí soud,
dohledem probačního úředníka
zárukou danou zájmovým sdružením občanů nebo jinou důvěryhodnou osobou.
Pokud jde o předstižnou vazbu, nemůže být v případě některých trestných činů stanovených zákonem peněžitá záruka přijata. Peněžitá záruka může být poskytnuta i jinou osobou.

Rozhodnutí v přípravném řízení – obžaloba (4)

Co je účelem této fáze řízení?
Touto fází řízení končí vyšetřování trestného činu a státní zástupce rozhoduje o dalším postupu:
zda postoupit věc jinému orgánu;
zastavit trestní stíhání;
podmíněně zastavit trestní stíhání;
schválit narovnání; nebo
podat proti vám obžalobu k soudu.
Jak budu informován o tom, co se děje?
Rozhodnutí státního zástupce nebo obžaloba vám budou doručeny. Máte právo podat stížnost proti:
postoupení věci, která je proti vám vedena
zastavení trestního stíhání,
podmíněnému zastavení trestního stíhání a
narovnání.
O vaší stížnosti rozhodne nadřízený státní zástupce.
Bude mi poskytnut tlumočník, pokud nehovořím česky?
Viz Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2).
V které fázi řízení budu moci mluvit s advokátem?
Viz #Podstránka_2 Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2).
Budu držen ve vazbě nebo budu propuštěn?
Pokud důvody vazby trvají a dosud neuplynuly zákonné lhůty pro trvání vazby, nemá podání obžaloby na trvání vazby vliv.
Může dojít ke změně obžaloby před hlavním líčením?
Obžaloba, jakož i rozhodnutí státního zástupce v této fázi řízení musí být založeny na skutkovém stavu, který byl podkladem pro podání obžaloby. Může však dojít ke změně právní kvalifikace skutku, pokud to státní zástupce bude považovat za potřebné.
Mohu být odsouzen a může mi být uložen trest bez řízení u soudu (hlavního líčení)?
V případě méně závažných trestných činů může soud vydat a doručit vám trestní příkaz, v němž bude rozhodnuto o vaší vině a trestu, aniž by došlo k projednání věci.
Trestním příkazem lze uložit:
podmíněný trest odnětí svobody nebo domácí vězení do jednoho roku,
obecně prospěšné práce,
zákaz činnosti na do pěti let,
peněžitý trest,
zákaz pobytu do 5 let,
vyhoštění do 5 let,
nebo obdobný trest.
Pokud ve lhůtě 8 dnů ode dne doručení nepodáte proti trestnímu příkazu odpor, stane se trestní příkaz pravomocným a vykonatelným. Pokud odpor ve lhůtě podáte nebo pokud trestní příkaz nelze doručit, bude se konat hlavní líčení. Viz **Přehled 3.**
Budu informován o důkazech svědčících proti mně?
Obžaloba obsahuje seznam důkazů, které státní zástupce u hlavního líčení navrhne. Další důkazy mohou být založeny ve spise nebo se mohou objevit v průběhu projednávání věci u soudu.
Budou vyžádány informace z mého trestního rejstříku?
Tyto informace budou již součástí spisu.
Zkrácené přípravné řízení (5)
Účel této fáze řízení
V případě, že podezřelý je přistižen při páchání trestného činu, pro který může být odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu kratší než 3 roky, nebo pokud lze očekávat, že podezřelého bude možné postavit před soud ve lhůtě 2 týdnů, lze konat zkrácené řízení.
V tomto řízení policejní orgán podezřelého vyrozumí o trestném činu, z jehož spáchání je podezřelý, aniž by došlo k zahájení trestního stíhání. Pokud zkrácené přípravné řízení skončí ve lhůtě dvou týdnů, může státní zástupce podat k soudu návrh na potrestání pachatele.
Jak budu informován o tom, co se děje?
O podrobnostech trestného činu, z něhož jste podezřelý, budete informován nejpozději na začátku vašeho výslechu. Budete informován o vašich právech.
Bude mi poskytnut tlumočník, pokud nehovořím úředním jazykem?
Ano, bude přítomen tlumočník, který hovoří jazykem, kterým hovoříte vy, nebo vaším rodným jazykem. Písemný návrh na potrestání bude přeložen.
V které fázi řízení budu moci mluvit s advokátem?
Kdykoli, pokud si advokáta zvolíte. Nebudete-li po výslechu ze zadržení propuštěn, bude vám v případě, že žádného advokáta nemáte, advokát určen soudem.
Budu vyslýchán? Mám vypovídat?
Viz Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2).
Co se stane, když řeknu něco, co mi přitěžuje?
Můžete svou situaci zhoršit, což může mít za následek to, že budete uznán vinným.
Mohu kontaktovat některého člena rodiny nebo přítele? Mohu požádat o lékaře, budu-li jej potřebovat?
Viz Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2).
Mohu kontaktovat velvyslanectví své země, pokud jsem občanem jiné země?
Viz Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2).
Jsem z jiné země. Musím být přítomen v průběhu vyšetřování?
Budete-li propuštěn, nemusíte být přítomen. Je však doporučeníhodné zůstat v kontaktu s orgány činnými v trestním řízení a poskytnout jim platnou poštovní adresu, tak aby vaše nepřítomnost nebyla považována za útěk, za který byste mohl být potrestán.
Mohu být vrácen zpět do své domovské země?
Ano, pokud soud rozhodne o tom, že vám bude uložen trest vyhoštění.
Budu držen ve vazbě nebo budu propuštěn?

Jsou-li dány důvody vazby, budete vzat do vazby. Viz Vazba (3).

Bude po mně požadováno poskytnutí otisků prstů, vzorků DNA (například vlasů nebo slin) či jiných tělesných tekutin? Může dojít k prohlídce těla? Může být u mne provedena domovní prohlídka, prohlídka prostor používaných k podnikání, prohlídka vozu či jiného majetku?

Viz #Podstránka_2 Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2).

Mohu se doznat ke všem nebo jen k některým bodům obvinění před hlavním líčením?

Ano, v průběhu prvního výslechu nebo jakmile soud projedná váš případ ve zkráceném řízení.

Může dojít ke změně obžaloby před hlavním líčením?

Do obžaloby nemohou být doplňovány nové skutkové okolnosti. Může však dojít ke změně právní kvalifikace.

Mohu být obviněn ze spáchání trestného činu, ze kterého jsem již byl obviněn v jiném členském státě?

Viz Zahájení trestního stíhání - vyšetřování (2). #Podstránka_2

Budu informován o svědcích, kteří vypovídají proti mně? Budu informován o jiných důkazech svědčících proti mně?

Ano, jakmile vám bude umožněno nahlédnout do spisu (obvykle při zahájení zkráceného řízení) nebo v průběhu výslechu, jste- li přítomen.

Budou vyžádány informace z mého trestního rejstříku?

Ano.

Související odkazy

Trestní řád
Ministerstvo spravedlnosti
Právní informace pro všechny
Trestní zákon
Zákon č. 273/2008 o Policii České republiky
Vídeňská úmluva o konzulárních stycích ze dne 24.4.1963
Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

3 - Má práva v průběhu hlavního líčení

V tomto Přehledu naleznete popis vašich práv v průběhu hlavního líčení.

Základní práva

V průběhu trestního řízení máte právo:

očekávat, že orgány činné v trestním řízení budou postupovat s největším urychlením a budou plně respektovat vaše práva a základní svobody;

požadovat, aby orgány činné v trestním řízení postupovaly ve věci tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro vydání řádného rozhodnutí. Při posuzování důkazů ve váš prospěch a důkazů ve váš neprospěch musí tyto orgány postupovat se stejnou pečlivostí.

být orgány činnými v trestním řízení poučen o vašich právech a mít možnost tato práva v plném rozsahu uplatňovat;

vyjádřit se ke všem obviněním proti vám a k důkazům na podporu těchto obvinění;

odmítnout vypovídat;

prostudovat spis, pořizovat si z něj výpisy a poznámky, jakož i kopie, a to na vaše vlastní náklady;

účastnit se projednávání věci v průběhu hlavního líčení a v průběhu veřejných zasedání o odvolání;

pronést závěrečnou řeč v průběhu hlavního líčení a v průběhu veřejného zasedání o odvolání, jakož i právo přednést závěrečný návrh;

předkládat skutečnosti a důkazy na svou obhajobu;

podávat žádosti (ohledně provedení důkazů a způsobu rozhodnutí) a zakládat návrhy do spisu;

podávat opravné prostředky (řádné, to jest stížnost; odvolání, odpor, a mimořádný návrh na obnovu řízení; iniciovat podání stížnosti pro porušení zákona; a odvolání

zvolit si obhájce (pokud si jej nezvolíte sami, může vám obhájce zvolit rodinný příslušník nebo jiná zúčastněná osoba) a žádat jej o radu i v průběhu úkonů, které provádí sám orgán činný v trestním řízení;

hovořit se svým obhájcem bez přítomnosti třetí osoby, pokud jste ve vazbě nebo ve výkonu trestu;

požadovat, abyste byl vyslýchán za přítomnosti vašeho obhájce a aby se váš obhájce účastnil i dalších částí přípravného řízení;

používat svůj rodný jazyk nebo jiný jazyk, kterým hovoříte, před orgány činnými v trestním řízení, pokud prohlásíte, že nehovoříte česky.

Hlavní líčení u soudu

Předběžné projednání obžaloby

Je-li podána obžaloba, bude tato přezkoumána předsedou senátu, který posoudí, zda je zapotřebí předběžného projednání obžaloby, nebo zda je možno nařídit hlavní líčení.

Výsledkem předběžného projednání obžaloby může být rozhodnutí soudu o:

předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti;

postoupení věci jinému orgánu (není-li daný skutek trestným činem, ale mohl by být přestupkem apod.);

zastavení trestního stíhání;

přerušení trestního stíhání;

vrácení věci státnímu zástupci k došetření;

podmíněném zastavení trestního stíhání nebo schválení narovnání

Kde se bude hlavní líčení konat?

V závislosti na závažnosti trestného činu se bude hlavní líčení v prvním stupni konat buď u okresního, nebo u krajského soudu, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán, v jehož obvodu má obviněný bydliště, nebo v jehož obvodu vyšel trestný čin najevo.

Bude hlavní líčení veřejné?

Ano, hlavní líčení je veřejné. V některých případech však může být veřejnost vyloučena.

Kdo bude o věci rozhodovat?

O věci rozhoduje senát složený z několika soudců nebo samosoudce.

Mohu vznášet námitky proti soudci?
Ano, viz Přehled 2.
Může dojít ke změně obžaloby v průběhu hlavního líčení?
Hlavní líčení se koná pouze pro rozhodnutí o skutku, který je popsán v obžalobě. Pokud by však vyšlo najevo, že jste spáchal další skutky, může být v průběhu předběžného projednání obžaloby nebo na konci hlavního líčení věc vrácena státnímu zástupci k dalšímu šetření.
Revidovaná obžaloba bude obsahovat tato nová obvinění. Soud může rozhodnout, že skutek, pro který se proti vám vede hlavní líčení, by měl být klasifikován mírněji nebo naopak přísněji, než jak jej posoudil státní zástupce.
Co se stane, pokud se doznám ke všem nebo k některým obviněním (bodům obžaloby) v průběhu hlavního líčení?
I v případě, že se doznáte, bude soud pokračovat v provádění a posuzování výpovědí osob, které hovoří ve váš prospěch.
Jaká mám práva v průběhu hlavního líčení?
Viz Základní práva v úvodní části tohoto přehledu. Existují rovněž další zvláštní práva, která platí pro specifické procesní situace.
Musím být přítomen u hlavního líčení? Může se konat beze mne?
Hlavní líčení se může konat bez vaší přítomnosti, nikoli však v případě, že:
jste ve vazbě;
jste ve výkonu trestu odnětí svobody;
se věc týká trestného činu, za který by vám mohl být uložen trest odnětí svobody na více než 5 let Ani v takovém případě však nemusíte být u hlavního líčení přítomen, pokud soud požádáte, aby hlavní líčení provedl ve vaší nepřítomnosti.
V případech nutné obhajoby (viz Přehled 1) se hlavní líčení nemůže konat bez přítomnosti obhájce.
Pokud žiji v jiném členském státě, mohu se účastnit prostřednictvím videokonference?
Není možné účastnit se hlavního líčení tímto způsobem.
Budu přítomen po celou dobu hlavního líčení?
Budete přítomen po celou dobu hlavního líčení. Nemusíte se účastnit úkonů, které se konají mimo hlavní líčení; vy nebo váš obhájce však máte právo se těchto úkonů účastnit, pokud chcete.
Bude mi poskytnut tlumočník, pokud nerozumím tomu, co se děje?
Ano, viz Základní práva v úvodní části tohoto přehledu.
Musím mít advokáta? Bude mi advokát zajištěn? Mohu advokáta změnit?
Trestní řád stanoví případy nutné obhajoby. Viz Přehled 1.
Mohu nebo musím u hlavního líčení vypovídat?
V průběhu hlavního líčení máte právo se hájit, to jest obhajovat se sám nebo prostřednictvím svého obhájce. V průběhu celého hlavního líčení vám či vašemu obhájci soud umožní vyjádřit se ke všem procesním krokům, které budou učiněny. Nemusíte využít svého práva na obhajobu a můžete odmítnout vypovídat.
Jaké následky pro mne bude mít, pokud u hlavního líčení nebudu vypovídat pravdu?
Jako obviněný nejste povinen vypovídat u soudu pravdu. Pokud však úmyslně uvedete nepravdivé skutečnosti, abyste způsobil trestní stíhání jiné osobě, můžete být později obviněn z pomluvy.
Jaká mám práva v souvislosti s důkazy proti mně?
Máte právo vyjádřit se k důkazům a navrhnout další důkazy nebo navrhnout důkazy ve prospěch vaší obhajoby.
V průběhu závěrečného vyjádření dostanete příležitost vyjádřit se k důkazům, a to poté, co byl každý jednotlivý důkaz proveden.
Jaké důkazy mohu sám předložit? Za jakých podmínek?
Kromě vaší výpovědi můžete navrhovat důkazy, které vyvracejí nebo zmírňují vaši vinu, včetně například výslechu svědků, námitek proti důkazům, totožnosti svědků, rekonstrukce místa činu, výslechu znalců, listinných důkazů, prohlídek apod.

Máte právo soudu navrhnout, aby byly tyto důkazy provedeny. Soud rozhodne o tom, zda tak učiní nebo nikoli. Jakmile předseda senátu prohlásí dokazování za skončené, nemohou již být v hlavním líčení žádné další důkazy předkládány.
Mohu pro účely získání důkazů využít služeb soukromého detektiva?
Je možné využít služeb soukromého detektiva. Detektiv však musí jednat v souladu se zákonem, aby důkazy, které získá, byly použitelné v hlavním líčení. Soukromý detektiv nesmí působit na svědky.
Mohu požádat svědky, aby hovořili v můj prospěch?
Můžete navrhnout, aby určitá osoba byla vyslechnuta, pokud se domníváte, že svědectví této osoby vaší věci pomůže. Nesmíte však na svědky působit.
Bude přihlíženo k informacím v mém trestním rejstříku?
K záznamům ve vašem trestním rejstříku může být přihlíženo v rámci rozhodování o trestu, pokud odsouzení nebylo zahlazeno.
Co se stane na konci hlavního líčení?
Hlavní líčení může skončit některým z následujících způsobů:
věc může být vrácena státnímu zástupci k došetření;
pokud daný skutek není trestným činem, ale mohl by být přestupkem, může být věc postoupena. Trestní stíhání může být zastaveno;
trestní stíhání může být zastaveno podmíněně nebo může být schváleno narovnání;
soud vás může uznat vinným nebo vás obžaloby zprostit.
Tresty, práva poškozeného
Jaký trest mi může být uložen?
Dle trestního řádu platí, že pokud se dopustíte spáchání trestného činu, můžete být odsouzen k následujícím trestům:
trest odnětí svobody, který, nestanoví-li zákon výslovně jinak, může být nepodmíněný, podmíněný nebo podmíněný s dohledem. Výjimečný trest je taktéž možný. Výjimečným trestem je buď trest odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let, nebo trest odnětí svobody na doživotí;
domácí vězení,
obecně prospěšné práce,
propadnutí majetku,
peněžitý trest,
propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty,
zákaz činnosti,
zákaz pobytu,

zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
ztráta čestných titulů nebo vyznamenání,
ztráta vojenské hodnosti,
vyhoštění.

Jaká je úloha oběti (poškozeného) v průběhu hlavního líčení?

Poškozený, to jest osoba, které bylo trestným činem ublíženo na zdraví, které byla způsobena majetková, morální nebo jiná škoda, má právo:
nechat se zastoupit zmocněncem; v případě, že poškozený prokáže, že nemá dostatek prostředků, může mu být poskytnuta bezplatná právní pomoc advokátem;
podávat návrhy na provedení dalších důkazů;
studovat spis;
účastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání o odvolání;
vyjádřit se k věci před skončením hlavního líčení;
v případě, že poškozený má dle zákona nárok na náhradu škody a soud rozhodne odsuzujícím rozsudkem, je poškozený oprávněn navrhnout, aby soud uložil obviněnému povinnost náhrady škody. Tento návrh musí být podán nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování;
v případě, že poškozenému hrozí potenciální nebezpečí v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě, je poškozený oprávněn žádat včasné informace o tom, že obviněný byl propuštěn, uprchl, resp. informace o obdobných skutečnostech.

Související odkazy

Ministerstvo spravedlnosti
Trestní právo pro širokou veřejnost
Pomoc obětem trestné činnosti

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

4 – Má práva poté, co soud vydá rozhodnutí

Mohu se odvolat?

Ano, proti rozsudku ve vaší věci se můžete odvolat pro nesprávnost výroku, který se vás přímo týká. Můžete se odvolat do výroku o vině, o trestu a/nebo o přiznané náhradě škody, nebo se můžete odvolat do všech výroků soudu prvního stupně. Odvolání musíte podat:
písemně;
u soudu, který rozsudek vydal;
ve lhůtě osmi dnů ode dne doručení opisu rozsudku (pokud je opis rozsudku doručován vám i vašemu obhájci, běží lhůta od toho doručení, které bylo provedeno později).
Ve svém odvolání musíte uvést, do kterých výroků rozsudku se odvoláváte; dále musíte označit konkrétní vady rozsudku a/nebo předcházejícího řízení.
Rovněž se můžete odvolat bez uvedení konkrétních důvodů, a to podáním návrhu předsedovi senátu soudu prvního stupně, v němž jej požádáte o prodloužení lhůty pro specifikaci konkrétních důvodů.

Jaké jsou odvolací důvody?

Odvolání můžete podat pro nesprávnost vad výroku, který se vás přímo týká, nebo proto, že určitý výrok v rozsudku chybí. Své odvolání rovněž můžete založit na nových skutečnostech a důkazech.

Co se stane, pokud se odvolám?

Do okamžiku vydání rozhodnutí odvolacím soudem rozsudek nenabude právní moci a/nebo se nestane vykonatelným. Jste-li ve vazbě, nebudete propuštěn automaticky pouze z toho důvodu, že jste podal odvolání.

Co se bude dít při odvolacím jednání?

Soud prvního stupně zjistí, zda vaše odvolání obsahuje všechny potřebné informace. Pokud tomu tak není, soud vás a vašeho obhájce vyzve k opravě těchto vad ve lhůtě pěti dnů (osmi dnů, pokud nemáte obhájce, a předseda senátu poskytne poučení přímo vám).
Stejnopis odvolání a jeho odůvodnění budou doručeny ostatním stranám zúčastněným na případu a celý spis bude předložen odvolacímu soudu.
O odvolání proti rozsudku okresního soudu rozhoduje nadřízený krajský soud a o odvolání proti rozsudku krajského soudu rozhoduje Nejvyšší soud.
Po zahájení řízení u odvolacího soudu bude přednesen napadený rozsudek a bude předložena zpráva o případu.
Následně přednesete vy své odvolání společně s odůvodněním. Pokud nebudete přítomen vy ani váš obhájce, učiní tento přednes předseda senátu.
Následně státní zástupce a kdokoli, kdo může být přímo dotčen rozhodnutím odvolacího soudu, přednesou svou argumentaci.
Jakmile budou předneseny návrhy, odvolací soud provede důkazy nezbytné pro vydání rozhodnutí o odvolání, ledaže by důkazní přezkum byl natolik rozsáhlý, že by to znamenalo opětovné provádění předchozí práce soudu prvního stupně.
Odvolací soud může:
odvolání zamítnout (pokud odvolání není důvodné, pokud bylo podáno opožděně, pokud bylo podáno neoprávněnou osobou nebo z obdobných důvodů), nicméně to činí odvolací soud vždy ve veřejném zasedání;
odvolání odmítnout (pokud odvolání nesplňuje náležitosti obsahu odvolání);
přerušit trestní stíhání;
zrušit napadený rozsudek nebo jeho část a;
rozhodnout o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu;
postoupit věc jinému orgánu;
zastavit trestní stíhání (pokud tak měl učinit již soud prvního stupně);
přerušit trestní stíhání (pokud tak měl učinit již soud prvního stupně);
Odvolací soud může rovněž zrušit napadený rozsudek pro podstatné vady řízení;
pro vady rozsudku (nejasnost, neúplnost skutkových zjištění);
pro pochybnosti o správnosti skutkových zjištění ve věci nebo pokud je potřeba opakovat důkazy;
pro porušení ustanovení trestního řádu;
pro nepřiměřenost uloženého trestu;
pro nesprávnost rozhodnutí o nároku poškozeného.
Po zrušení rozsudku odvolací soud buď:

vrátí věc soudu prvního stupně;
vydá svůj rozsudek ve věci vždy ve veřejném zasedání.
zastaví trestní stíhání

Co se stane, pokud bude odvolání neúspěšné?

Pokud se proti rozsudku neodvolal státní zástupce, odvolací soud nemůže vydat rozhodnutí, které by vaši situaci zhoršilo.

Kdy se odsouzení stane pravomocným?

Pokud odvolací soud nevrátí věc soudu prvního stupně, jeho rozhodnutím případ končí a toto rozhodnutí nabývá právní moci v okamžiku vyhlášení.
Rozsudek soudu prvního stupně se rovněž stane pravomocným, ledaže je proti němu včas podáno odvolání.
Jakmile rozsudek nabude právní moci, můžete podat:
dovolání;
podnět ministru spravedlnosti pro podání stížnosti pro porušení zákona k Nejvyššímu soudu;
návrh na povolení obnovy řízení;

Pokud dojde ke zrušení rozsudku soudu prvního stupně, mám nárok na odškodnění?

Můžete podat žádost o odškodnění u Ministerstva spravedlnosti dle Zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou orgánem veřejné moci.

Pokud je mé odvolání úspěšné, bude uchováván záznam o mém odsouzení?

Záznamy o odsouzení se pořizují pouze poté, co se rozsudek stane pravomocným. Jakmile odsuzující rozsudek nabude právní moci, bude proveden záznam do rejstříku trestů. Bude-li mimořádný opravný prostředek úspěšný, bude tento záznam následně smazán.

Jsem z jiného členského státu. Mohu být po provedení soudního řízení předán zpět do své domovské země?

Ano, můžete být předán k výkonu trestu, pokud doba zbývající do konce činí alespoň 4 měsíce.
Příslušný orgán dotčené země musí požádat o vydání a vydání musí být v souladu s ústavními pravidly a závazky a s mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách.
Soud může rovněž nařídit vaše vyhoštění v rámci odsuzujícího rozsudku.

Mohu se odvolat proti rozhodnutí o předání do mé domovské země?

Můžete se proti tomuto rozhodnutí odvolat, jakmile vám bude doručena výzva k výkonu trestu. Můžete se odvolat proti rozsudku o vyhoštění.

Jsem-li odsouzen, mohu být souzen opět pro stejný trestný čin?

Ne, dokonce ani v jiném členském státě, nebude-li dáno povolení k novému otevření případu.

Budou informace o obžalobě a/nebo o odsouzení přidány do mého trestního rejstříku?

Ano, trestní rejstřík vede záznamy o odsouzeních. Soudy mu tyto informace poskytují. Tyto informace se uchovávají po dobu sta let ode dne vašeho narození.
Bude-li odsouzení zahlazeno, informace se v trestním rejstříku neobjeví. Výpis z rejstříku trestů získáte tak, že o něj požádáte. Odsouzení může být zahlazeno ve lhůtách stanovených zákonem v závislosti na závažnosti odsouzení. Tyto lhůty se pohybují v rozmezí jednoho roku až patnácti let ode dne vykonání trestu.
Tyto informace budou uchovávány bez ohledu na to, zda s tím souhlasíte nebo nikoli.

Mohu proti uchovávání těchto informací protestovat?

Můžete podat správní žalobu u Městského soudu v Praze.

Související odkazy

Trestní právo pro širokou veřejnost
Ministerstvo spravedlnosti

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

5 – Dopravní a jiné přestupky

Zákon o přestupcích definuje „přestupek“ jako jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo v jiném zákoně.
Definice uvedené shora jsou všechny uvedeny v zákoně o přestupcích a ve správním řádu a tyto předpisy se v řízení o přestupcích používají.

Jakým způsobem se vyřizují přestupky spočívající v nedodržení nejvyšší povolené rychlosti a ve špatném parkování či jiné obdobné přestupky?

Dopravní přestupky projednávají obecní (městské) úřady.
Mezi přestupky a sankce, které mohou být uloženy obecním úřadem, patří:
přestupky spočívající v nedodržení nejvyšší povolené rychlosti se obvykle vyřizují uložením pokuty v rozmezí 1.000,– Kč až 10.000,– Kč, v závislosti na závažnosti přestupku. Rovněž může být uložen trest zákazu řízení od jednoho měsíce do jednoho roku.
za jiné dopravní přestupky je možno uložit pokuty dle závažnosti těchto přestupků v rozmezí od 1.500,– Kč do 10.000,– Kč, případně zákaz řízení až na dobu jednoho roku;
za porušení zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích způsobením dopravní nehody, která má za následek smrt nebo ublížení na zdraví, může být uložena pokuta ve výši 25.000,– Kč až 50.000,– Kč a zákaz řízení po dobu od jednoho do dvou let.

Jakým způsobem se přestupky projednávají?

Blokové řízení

Jedná se o méně závažný přestupek, který byl spolehlivě zjištěn, a nestačí domluva. Jste-li ochoten zaplatit uloženou nižší pokutu, je možno tento přestupek vyřídit u orgánu, v jehož působnosti je dozor nad provozem na pozemních komunikacích (nebo též policejního orgánu), a to uložením blokové pokuty na místě.

Standardní řízení o přestupcích

Přestupky se projednávají z úřední povinnosti. Podkladem pro zahájení řízení o přestupku je oznámení státního orgánu, orgánu policie, orgánu obce nebo právnické osoby či občana o přestupku.
Obecní úřad může věc před zahájením řízení postoupit jinému orgánu. Pokud skutkové okolnosti nasvědčují tomu, že se jedná o trestný čin, je věc postoupena státnímu zástupci.
Vy budete stranou tohoto řízení v postavení obviněného. Poškozený bude rovněž stranou tohoto řízení, bude-li potřeba projednat náhradu škody způsobené přestupkem. Konečně může být stranou řízení též vlastník věci, která byla nebo může být zabrána (například vlastník vozidla).
Obviněným z přestupku se stáváte v okamžiku, kdy je proti vám učiněn první procesní úkon.

Máte právo:

vyjádřit se ke všem skutečnostem, které jsou vám kladeny za vinu, a k důkazům o nich;
odmítnout vypovídat;
zpochybňovat skutečnosti a navrhovat důkazy na svou obhajobu;
podávat návrhy;
podávat opravné prostředky.
Konají se ústní jednání a obecní úřad vyhotoví protokol o jednání. V průběhu jednání budete vyslýchán a můžete uplatňovat svá práva (viz shora). Tento protokol se stane součástí spisu. Obecní úřad vás před vydáním rozhodnutí vyzve k prostudování listin založených ve spise. Máte právo se k těmto listinám vyjádřit.

Skončení řízení o přestupku:

jakmile je řízení zastaveno z důvodů uvedených v zákoně o přestupcích (například proto, že skutek není přestupkem, přestupek jste nespáchal vy, uložená sankce by byla bezvýznamná ve srovnání s trestem, který vám bude uložen za jiný skutek v trestním řízení, a z obdobných důvodů); nebo
jakmile je vydáno rozhodnutí, kterým jste shledán vinným z přestupku a kterým je vám za tento přestupek uložena sankce.

Mohou být za tyto přestupky stíháni i občané jiných členských států?

Občané jiných členských států mohou být stíháni stejným způsobem jako čeští občané.

Mohu se odvolat?

Máte právo úplného odvolání. Odvolání však nelze podat proti pokutě uložené v blokovém řízení.
Rozhodnutí napadené odvoláním nelze vykonat, dokud o odvolání nerozhodne nadřízený orgán.
Vaše odvolání musí být podáno u správního orgánu (obvykle obecní úřad) ve lhůtě patnácti dnů ode dne vyrozumění o rozhodnutí.

Budou informace o těchto přestupcích uvedeny v mém trestním rejstříku?

Ne.

Související odkazy

Dopravní přestupky

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

1 - Práva v průběhu vyšetřování

A. Má vliv na vyšetřování to, že jsem cizí státní příslušník?

Z pravomoci orgánů činných v trestním řízení jsou vyňaty pouze osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva. Skutečnost, že jste cizí státní příslušník, tudíž sama o sobě nemá vliv na vyšetřování.
Vaše přítomnost v průběhu vyšetřování přitom není nezbytná, pokud Vás orgán činný v trestním řízení k určitému úkonu nepředvolá, protože je potřebná Vaše přítomnost (zejména výslech) a nepřejete si být při vyšetřování přítomen. Jste však povinen udržovat kontakt s orgány činnými v trestním řízení a sdělit jim adresu, na které si budete přebírat písemnosti.
Je-li však vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje dvě léta, nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje tři léta, může Vám soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce uložit omezení spočívající v zákazu vycestování do zahraničí, je-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení. Toto omezení předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce zruší i bez návrhu, pominuly-li důvody pro jeho uložení. Pokud Vám bylo toto omezení uloženo, máte právo kdykoliv žádat o jeho zrušení. Takové omezení Vám může být uloženo rovněž jako náhrada za vazbu.
Pokud dostatečně neovládáte český jazyk, máte právo na překlad určitých významných písemností (např. usnesení o zahájení trestního stíhání, obžalobu, rozsudek) a řízení před orgány činnými v trestním řízení bude tlumočeno do jazyka Vaší národnosti, případně do jiného jazyka, který ovládáte. Na Vaši žádost Vám bude přetlumočena i porada s Vaším obhájcem během trestního řízení nebo v přímé souvislosti s ním.

B. Jaké jsou fáze vyšetřování?

Spíše než o fázích lze mluvit o druzích vyšetřování, neboť trestní řád rozlišuje zkrácené přípravné řízení, standardní vyšetřování a rozšířené vyšetřování.
Fázi vyšetřování nicméně předchází fáze prověřování, jejímž cílem je prověření a odhalení skutečností, zda byl spáchán trestný čin a kdo je jeho pachatelem. V této fázi ještě není formálně označena osoba, proti které se trestní řízení vede, vyslýchané osoby mají nicméně právo na právní pomoc advokáta. Pokud jste v této fázi vyslýchán jako podezřelý, tj. pro podezření ze spáchání trestného činu, máte právo nevypovídat, o čemž musíte být předem poučen.
V **rámci vyšetřování** je pak již formalizována osoba, proti které se trestní řízení vede, a má právo na pomoc obhájce. Smyslem této fáze je opatřit a zadokumentovat důkazy pro účely podání obžaloby a řízení před soudem. Jedná se např. o výslechy svědků, ohledání věci, opatření znaleckých posudků a další úkony.
Policejní orgán přitom vyhledává jak důkazy ve Váš neprospěch, tak i důkazy ve Váš prospěch.

Zkrácené přípravné řízení

Koná se o méně závažných trestných činech (o trestných činech, o nichž přísluší konat řízení
v prvním stupni okresnímu soudu, a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let), je rychlé a méně formální. Lze je konat, pokud tomu nebrání jiná překážka (např. jsou dány vazební důvody), za podmínky, že
jste byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté, nebo
v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že Vás bude možné postavit před soud do dvou týdnů ode dne, kdy Vám policejní orgán sdělil, ze spáchání jakého skutku jste podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován.
Zkrácené přípravné řízení je vůči Vám zahájeno sdělením podezření při prvním výslechu.
Ve zkráceném přípravném řízení máte stejná práva jako obviněný, včetně práva na obhájce. Hlavním rozdílem proti standardnímu vyšetřování, pokud jde o Vaše práva, je, že se nezahajuje formálním vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání, proti kterému byste mohl podat stížnost, a že na konci zkráceného přípravného řízení nemáte právo prostudovat trestní spis a navrhnout doplnění dokazování; to nic nemění na Vašem právu nahlížet do trestního spisu, pokud Vám policejní orgán toto právo ze závažných důvodů neodepře, a na Vašem právu navrhnout doplnění dokazování v řízení před soudem.
Pokud není zkrácené přípravné řízení skončeno jinak, končí podáním návrhu na potrestání
(v zásadě zjednodušená obžaloba bez odůvodnění). Návrh podává k soudu státní zástupce.

Standardní vyšetřování

Toto vyšetřování vůči Vám začíná doručením usnesení o zahájení trestního stíhání, proti kterému máte právo podat stížnost. V rámci vyšetřování máte právo na obhájce. Vyšetřování se koná ohledně závažnějších trestných činů než zkrácené přípravné řízení (koná se ale i v případě, že konání zkráceného přípravného řízení brání nějaká překážka nebo není skončeno ve stanovené lhůtě), je delší a formálnější než zkrácené přípravné řízení. Jak již bylo uvedeno, po skončení vyšetřování máte Vy a Váš obhájce právo na prostudování trestního spisu a na podání návrhů na doplnění dokazování. Není-li vyšetřování skončeno jinak, končí podáním obžaloby, kterou soudu podává státní zástupce. Na rozdíl od návrhu na potrestání obsahuje obžaloba odůvodnění.

Rozšířené vyšetřování

Koná se ohledně nejzávažnějších trestných činů, u kterých je k řízení v prvním stupni příslušný krajský soud (trestné činy, na které trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, pokud za ně lze uložit výjimečný trest, nebo určité vyjmenované trestné činy). U tohoto vyšetřování se předpokládá, že bude trvat nejdéle, proto se v něm v širším rozsahu než ve standardním vyšetřování opatřují a i provádějí důkazy. Jinak se od standardního vyšetřování neliší. Zahajuje se vydáním usnesení o trestním stíhání a končí podáním obžaloby, není-li skončeno jinak.

i. Fáze shromažďování důkazů / Pravomoci vyšetřovatelů

Tuto fázi trestního řízení vede policejní orgán pod dozorem státního zástupce, který může policejnímu orgánu dávat závazné pokyny, účastnit se prováděných úkonů, vracet policejnímu orgánu věc s pokyny k doplnění, rušit jeho nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření apod. Vy máte právo žádat státního zástupce o přezkoumání postupu policejního orgánu (pokud nejde o rozhodnutí, proti kterému máte právo podat stížnost).

Některé úkony může v přípravném řízení provádět pouze státní zástupce (např. zastavení přípravného řízení), nebo podléhají jeho předchozímu schválení (např. zajištění majetku, není-li třeba jednat neodkladně). O nejzávažnějších zásazích do základních práv a svobod pak rozhoduje soudce (např. o vzetí do vazby, o vydání příkazu k zatčení, o domovní prohlídce a odposlechu).

ii. Zadržení policií

Jestliže jste již byl obviněn a je dán některý z důvodů vazby, může Vás policejní orgán zadržet. Je však povinen provedené zadržení státnímu zástupci bezodkladně ohlásit a předat mu písemné materiály, který státní zástupce potřebuje, aby popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí být podán tak, abyste byl nejpozději do 48 hodin od zadržení odevzdán soudu, jinak musíte být propuštěn na svobodu.

Jestliže jste dosud nebyl obviněn, ale jste osobou podezřelou ze spáchání trestného činu a je-li dán některý z důvodů vazby, může Vás policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti Vám nebylo zahájeno trestní stíhání (např. pokud se Vám nedaří doručit usnesení o zahájení trestního stíhání). K zadržení je v tomto případě třeba předchozí souhlas státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout. Policejní orgán, který Vás zadržel, Vás vyslechne. Máte přitom právo požadovat, aby byl při Vašem výslechu přítomen obhájce, kterého si zvolíte (je-li dosažitelný), a máte právo se s ním radit bez přítomnosti třetí osoby. Máte právo, aby o Vašem zadržení byl vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož jste občanem.

Policejní orgán Vás propustí bezodkladně na svobodu v případě, že bude podezření, že jste spáchal trestný čin, rozptýleno. Nepropustí-li Vás na svobodu, předá státnímu zástupci protokol o Vašem výslechu s vyhotovením usnesení o zahájení trestního stíhání a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí policejní orgán podat tak, abyste mohl být odevzdán soudu nejpozději do 48 hodin od zadržení, jinak musíte být propuštěn na svobodu.

Pokud je dán důvod vazby a vyhýbáte se trestnímu řízení, soudce může vydat příkaz k Vašemu zatčení. Pokud Vás policejní orgán zatkne, máte obdobná práva jako při zadržení. Policejní orgán je povinen Vás dovézt do 24 hodin od zatčení soudu. Soudce Vás vyslechne a rozhodne o vazbě; toto rozhodnutí Vám musí oznámit do 24 hodin poté, co jste byl dovezen k soudu. Máte právo, aby byl Váš obhájce přítomný při výslechu, je-li dosažitelný ve lhůtě pro rozhodnutí soudu.

iii. Výslech

Před Vaším prvním výslechem jako obviněného musí orgány činné v trestním řízení zjistit Vaši totožnost, objasnit Vám podstatu obvinění a poučit Vás o Vašich právech a o trestních následcích křivého obvinění a pomluvy. Je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, musíte být v rámci poučení upozorněn také na skutečnost, že v přípravném řízení můžete se státním zástupcem sjednat dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud, a o důsledcích jejího sjednání.

Při výslechu nesmíte být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo k doznání. V rámci výslechu Vám musí být dána možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí, a nabídnout o nich důkazy. Mohou Vám být přitom kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností, přičemž v nich nesmí být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Protokol o výslechu Vám musí být předložen k přečtení nebo požádáte-li o to, musí Vám být přečten (je-li výslech prováděn videokonferenčně, přečte se Vám). Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v souladu s Vaší výpovědí.

iv. Vazba

Do vazby můžete být vzat pouze, pokud jste byl obviněn ze spáchání trestného činu. O tom, zda budete vzat do vazby nebo nikoli, rozhoduje soudce. Důvody vazby jsou následující:

důvodná obava, že uprchnete nebo že se budete skrývat, abyste se vyhýbal trestnímu stíhání nebo trestu,

důvodná obava, že budete mařit vyšetřování, například působit na svědky, aby křivě vypovídali, nebo

důvodná obava, že budete opakovat trestnou činnost, pro kterou jste stíhán, že dokonáte trestný čin, s jehož pácháním jste započal, nebo spácháte trestný čin, který jste připravoval nebo kterým jste hrozil.

Pokud důvody vazby nejsou dány, do vazby Vás soud nevezme, pokud pominuly, budete propuštěn z vazby na svobodu. Rovněž tak musíte být propuštěn po uplynutí zákonem stanovené nejvyšší lhůty pro trvání vazby. V případě vazby z důvodu možného ovlivňování svědků činí tato lhůta 3 měsíce (to nicméně neplatí v případě, že bylo zjištěno, že jste již mařil objasňování skutečností závažných pro trestní řízení). V návaznosti na závažnost stíhaného trestného činu může celková doba trvání vazby trvat maximálně v rozmezí od 1 roku do 4 let. Z těchto lhůt však pouze jedna třetina připadá na přípravné řízení a dvě třetiny jsou vyhrazeny na řízení před soudem.

Důvody pro Vaše držení ve vazbě musí soud přezkoumávat průběžně a trvání vazby musí být po určité době vždy prodlužováno. Máte také právo žádat o propuštění z vazby. Vazba může být nahrazena některým opatřením nespojeným se zbavením osobní svobody (pobytem ve věznici), např. složením určité částky peněz, stanovením dohledu probačního úředníka, uložením povinnosti pobývat ve stanoveném čase v určitém obydlí apod. Máte právo žádat, aby soud vazbu některým takovým opatřením nahradil.

C. Jaká mám práva v průběhu vyšetřování?

V rámci uplatnění práva na obhajobu máte právo:

být orgány činnými v trestním řízení poučen o svých právech a mít možnost tato práva v plném rozsahu uplatňovat;

vyjádřit se k obvinění proti Vám a k opatřeným důkazům;

odmítnout vypovídat;
nahlížet do spisů, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na svoje náklady kopie spisů a jejich částí (toto právo může být ve vyšetřování ze závažných důvodů omezeno);
předkládat důkazy na svoji obhajobu;
podávat návrhy a žádosti;
podávat opravné prostředky;
používat před orgány činnými v trestním řízení svůj mateřský jazyk nebo jiný jazyk, který ovládáte, pokud prohlásíte, že neovládáte český jazyk;
zvolit si obhájce (pokud si jej nezvolíte sám, může Vám obhájce zvolit např. rodinný příslušník);
žádat o to, aby Vám byl přiznán obhájce bezplatně nebo za sníženou odměnu, pokud nemáte dostatek peněžních prostředků na úhradu obhajoby;
hovořit se svým obhájcem bez přítomnosti třetí osoby;
požadovat, abyste byl vyslýchán za přítomnosti Vašeho obhájce a aby se Váš obhájce účastnil úkonů přípravného řízení.

i. Mám právo na tlumočníka a překlady? V jakém rozsahu?

Pokud prohlásíte, že neovládáte český jazyk, jste oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka nebo jazyka, o kterém uvedete, že ho ovládáte.
Je-li v řízení třeba přetlumočit obsah písemnosti, výpovědi nebo jiného procesního úkonu nebo prohlásíte-li, že neovládáte český jazyk, přibere se tlumočník, který tlumočí s Vámi prováděné úkony v trestním řízení. Přibraný tlumočník může na Vaši žádost přetlumočit i Vaši poradu s obhájcem, která je v přímé souvislosti s procesními úkony, a poradu v průběhu procesních úkonů.
Orgány činné v trestním řízení jsou Vám v takovém případě povinny písemně přeložit zákonem vymezené písemnosti (např. usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení Vašeho pozorování ve zdravotnickém ústavu, obžalobu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na potrestání a rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání, aj.), pokud se tohoto práva nevzdáte. Pokud jste zatčen nebo zadržen, dostanete též písemný překlad poučení o Vašich právech. Máte právo žádat, aby Vám orgán činný v trestním řízení přeložil nebo přetlumočil i jinou písemnost, která je významná z hlediska uplatnění zejména Vašeho práva na obhajobu.

ii. Jaká mám práva ohledně informací a přístupu ke spisu?

Ve fázi prověřování máte právo nahlédnout do trestního spisu jen se souhlasem policejního orgánu, pokud by to bylo třeba k uplatnění Vašich práv.
Jste-li obviněný ze spáchání trestného činu, máte právo nahlížet do trestního spisu, činit z něj výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisu a jeho částí.
V přípravném řízení však může státní zástupce nebo policejní orgán Vaše právo nahlédnout do spisů a spolu s tím ostatní výše uvedená práva ze závažných důvodů odepřít. Tato práva Vám nelze odepřít, jakmile jste byl upozorněn na možnost prostudovat spisy, a při sjednávání dohody o vině a trestu. Nemůže Vám být odepřeno nahlédnutí do usnesení o zahájení trestního stíhání a máte právo se seznámit s částmi spisu podstatnými pro rozhodnutí o vazbě.

iii. Mám právo na přístup k obhájci a na to, aby byla třetí osoba informována o mé situaci?

Pokud jste obviněn ze spáchání trestného činu, máte právo na obhájce. Pokud si obhájce nezvolíte sám, může Vám obhájce zvolit např. rodinný příslušník, nebo se můžete obhajovat sám. V některých případech však obhájce mít musíte (tzv. nutná obhajoba); v takovém případě Vám soudce obhájce přidělí, pokud si nějakého ve stanovené lhůtě nezvolíte sám. Obhájce musíte mít již v přípravném řízení v těchto případech:
jste-li ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu,
je-li Vaše svéprávnost omezena (např. pro duševní poruchu),
v řízení proti uprchlému (pokud jste uprchl a řízení je vedeno ve Vaší nepřítomnosti),
koná-li se řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje 5 let;
považuje-li to státní zástupce za nutné, protože má s ohledem na Váš aktuální stav pochybnost o Vaší způsobilosti se náležitě hájit;
jste-li mladistvý (15-18 let).
Pokud se jedná o řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje 5 let, můžete se obhájce vzdát, nejde-li o trestný čin, za který lze uložit výjimečný trest (doživotí nebo trest nad 20 let do 30 let).
Pokud jste byl zadržen nebo vzat do vazby, máte právo nechat vyrozumět konzulární úřad státu, jehož jste občanem, a vyrozumět rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, kterou určíte. Máte právo komunikovat s Vaším konzulárním úřadem, pokud na to nemáte dostatek peněz, bude Vám to umožněno bezplatně. O tom musíte být poučen.

iv. Mám nárok na právní pomoc?

V rámci prověřování, tj. před zahájením trestního stíhání (vyšetřování), máte právo na právní pomoc advokáta při Vašem výslechu (podání vysvětlení).
Pokud jste byl obviněn ze spáchání trestného činu, máte právo na obhájce, který je Vám povinen poskytovat potřebnou právní pomoc. Máte právo si obhájce zvolit, v případě nutné obhajoby Vám bude ustanoven, pokud si jej nezvolíte. Nemáte-li dostatek peněžních prostředků na úhradu odměny obhájce, můžete žádat, aby soudce rozhodl, že máte nárok na bezplatného obhájce nebo za sníženou odměnu.

v. Co je třeba vědět o:

a. presumpci neviny

Zásada presumpce neviny se v trestním řízení uplatňuje ve čtyřech základních rovinách:
musí Vám být prokázána vina; dokud Vám není prokázána, je třeba na Vás pohlížet jako na nevinného
v případě pochybností o Vaší vině je třeba rozhodnout ve Váš prospěch,
nelze Vás označovat za vinného dříve, než bude Vaše vina vyslovena pravomocným odsuzujícím rozsudkem,
v průběhu trestního řízení lze Vaše práva omezovat jen v míře nezbytně nutné.

b. právu nevypovídat a neobviňovat sama sebe

V rámci trestního řízení nejste povinen vypovídat, přičemž nesmíte být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo k doznání. Nejste ani povinen vydat důkazy svědčící proti Vám. Orgány činné v trestním řízení Vám nemohou uložit pokutu, pokud jim odmítnete vydat listinu nebo jiný důkaz, který svědčí proti Vám.

c. důkazním břemeni

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny objasnit stejně pečlivě okolnosti svědčící ve Váš prospěch i neprospěch. Vaši vinu je povinen před soudem dokazovat státní zástupce. Vy nejste povinen prokazovat svou nevinu. To však nebrání uplatnit Vám právo uvádět skutečnosti a předkládat důkazy na Vaši obhajobu.

vi. Existují nějaké zvláštní záruky pro děti?

Pokud jste se dopustil protiprávního činu, které vykazuje znaky trestného činu, jako dítě mladší 15 let, nejste za něj trestně odpovědný a opatření k Vaší nápravě Vám lze ukládat pouze v civilním řízení specializovaným soudem pro mládež. V tomto řízení máte povinně advokáta, kterého hradí stát, pokud ze zvláštních důvodů nerozhodne o tom, že se na úhradě jeho nákladů budete podílet Vy, resp. Vaše rodina.
Pokud jste trestný čin spáchal jako mladistvý (ve věku 15-18 let), postupuje se zásadně podle zvláštního zákona o soudnictví ve věcech mládeže. Při vyšetřování a projednávání protiprávních činů, kterých jste se dopustil, musí orgány činné v trestním řízení přihlížet k Vašemu věku, zdravotnímu stavu, rozumové a mravní vyspělosti, aby Váš další vývoj byl co nejméně ohrožen. Zákon chrání Vaše osobní údaje a Vaše soukromí, v řízení před soudem je vyloučena veřejnost, pokud si nepřejete její přítomnost, a rozsudek se zveřejňuje bez uvedení Vašeho jména a jiných údajů vedoucích k Vaší identifikaci, např. bydliště. Máte právo na obhájce od prvního úkonu učiněnému vůči Vám v trestním řízení (tedy již v prověřování). O zahájení Vašeho trestního stíhání, o Vašem zadržení, zatčení nebo vazbě je bezodkladně informován Váš zákonný zástupce (typicky rodiče) nebo opatrovník, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační službu. Orgány činné v trestním řízení spolupracují s orgánem sociálně právní ochrany dětí, Probační a mediační službou a spolky a institucemi věnujícími se dětem.

vii. Existují nějaké zvláštní záruky pro zranitelné podezřelé?

Považuje-li to soud a v přípravném řízení státní zástupce za nutné, zejména proto, že vzhledem k Vašemu aktuálnímu tělesnému nebo duševnímu stavu mají pochybnosti o Vaší způsobilosti náležitě se hájit, přidělí Vám soud obhájce od zahájení trestního stíhání.
Pokud jste neslyšící nebo hluchoslepý, způsob komunikace upravuje zákon č. 155/1998 Sb.,
o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob. V trestním řízení máte právo na tlumočnické služby zajišťující tlumočení ve Vámi zvoleném komunikačním systému.
Pokud jste omezen ve svéprávnosti, zastupuje Vás v trestním řízení opatrovník, kterým je zpravidla někdo z rodiny, pokud jeho zájmy nejsou v rozporu s Vašimi.

D. Jaké jsou zákonné lhůty v průběhu vyšetřování?

Trestní věci musí orgány činné v trestním řízení projednávat urychleně bez zbytečných průtahů, přičemž s největším urychlením projednávají zejména vazební věci a věci, ve kterých byl zajištěn majetek, je-li to zapotřebí vzhledem k hodnotě a povaze zajištěného majetku.
Pokud jde o fázi prověřování (před zahájením trestního stíhání), policejní orgán je povinen tuto fázi skončit
do dvou měsíců, jde-li o věc patřící do příslušnosti samosoudce, v níž se nekoná zkrácené přípravné řízení,
do tří měsíců, jde-li o jinou věc patřící do příslušnosti okresního soudu,
do šesti měsíců, jde-li o věc patřící v prvním stupni do příslušnosti krajského soudu.
Tuto lhůtu může státní zástupce na odůvodněnou žádost i opakovaně prodloužit.
Zkrácené přípravné řízení musí být skončeno nejpozději do dvou týdnů ode dne, kdy Vám policejní orgán sdělil, ze spáchání jakého skutku jste podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. Není-li zkrácené přípravné řízení skončeno ve lhůtě, státní zástupce může prodloužit tuto lhůtu nejvýše o deset dnů, v případě sjednávání dohody o vině a trestu nejvýše o třicet dnů.
Standardní vyšetřování je policejní orgán povinen skončit nejpozději
do dvou měsíců od zahájení trestního stíhání, jde-li o věc patřící do příslušnosti samosoudce,
do tří měsíců od zahájení trestního stíhání, jde-li o jinou věc patřící do příslušnosti okresního soudu.
Tuto lhůtu může státní zástupce na odůvodněnou žádost i opakovaně prodloužit. Státní zástupce je pak povinen v rámci dozoru nejméně jednou za měsíc provést prověrku věci.
Rozšířené vyšetřování musí být skončeno nejpozději do 6 měsíců od zahájení trestního stíhání. Tuto lhůtu může státní zástupce na odůvodněnou žádost i opakovaně prodloužit. Státní zástupce je pak povinen v rámci dozoru nejméně jednou za měsíc provést prověrku věci.
Ve vztahu k některým úkonům pak trestní řád stanoví další konkrétní zákonné lhůty (rozhodnutí soudu o vzetí do vazby ve lhůtě 48 hodin po Vašem zadržení nebo 24 hodin po zatčení, maximální doba trvání vazby, lhůta pro obligatorní přezkum důvodnosti vazby aj.).

E. Co je přípravné řízení (včetně alternativy vazby a možností předání do domovského státu (evropský příkaz k výkonu dohledu))?

Přípravné řízení je prvním stadiem trestního řízení. Úkolem tohoto stadia je zjistit, zda je podezření z trestného činu proti Vám natolik odůvodněné, že je možno podat obžalobu k soudu. V tomto stadiu je třeba zjistit a obstarat důkazy svědčící o Vaší vině, stejně jako další důkazy, které Vaši vinu vyvracejí.
Úkolem přípravného řízení je především:
opatřit podklad pro rozhodnutí, zda má být podána obžaloba a věcí se má zabývat soud nebo zda má být upuštěno od dalšího trestního stíhání,
zjistit všechny okolnosti významné pro rozhodnutí o trestném činu, jeho pachateli, trestu či ochranném opatřením, jakož i pro rozhodnutí o nároku poškozeného na náhradu škody a zajistit potřebné důkazy,
odhalit příčiny trestné činnosti a okolnosti, které umožnily nebo usnadnily její spáchání.
Je-li dán některý z důvodů vazby, může Vás soudce rozhodující o vazbě ponechat na svobodě nebo propustit na svobodu, pokud přijme některé z náhradních opatření, konkrétně:
pokud zájmové sdružení občanů, anebo důvěryhodná osoba nabídnou převzetí záruky za Vaše další chování a za to, že se na vyzvání dostavíte k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu a že vždy předem oznámíte vzdálení se z místa pobytu, a orgán rozhodující o vazbě považuje záruku vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečnou a přijme ji,
pokud dáte písemný slib, že povedete řádný život, zejména že se nedopustíte trestné činnosti, na vyzvání se dostavíte k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu, vždy předem oznámíte vzdálení se z místa pobytu a že splníte povinnosti a dodržíte omezení, která se Vám uloží, a orgán rozhodující o vazbě považuje slib za dostatečný a přijme jej,
pokud je Vám uložen dohled probačního úředníka,
pokud je Vám uloženo některé z předběžných opatření,
pokud soudce přijme kauci (peněžní prostředky ve stanovené výši); kauci však nelze přijmout v případě obvinění ze spáchání některých závažných trestných činů.
V souvislosti s nahrazením vazby některým z těchto opatření může orgán rozhodující o vazbě rozhodnout o výkonu elektronické kontroly plnění povinností uložených v souvislosti s tímto opatřením prostřednictvím elektronického náramku, pokud slíbíte, že poskytnete potřebnou součinnost. Orgán rozhodující o vazbě Vám může uložit také omezení spočívající v zákazu vycestování do zahraničí.
Jste-li občanem nebo máte-li jiný vztah k některému z členských států EU, máte, v souladu s rámcovým rozhodnutím Rady 2009/829/SVV ze dne 23. října 2009 o uplatňování zásady vzájemného uznávání na rozhodnutí o opatřeních dohledu jakožto alternativy zajišťovací vazby mezi členskými státy Evropské unie, které bylo provedeno do zákona
č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, právo žádat, abyste mohl vykonat opatření nahrazující vazbu ve státě Vašeho

obvyklého bydliště, nebo v jiném členském státu, který uvedete, pokud s tím tento jiný stát bude souhlasit. Podmínkou je, že v daném členském státě musí být možné vykonávat dohled nad plněním těchto náhradních opatření, nebo je možné jinak zajistit jejich kontrolu. Pokud uložené náhradní opatření porušíte, budete předán zpět do České republiky.

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

2 - Moje práva během soudního řízení

A. Kde proběhne soudní řízení?

V závislosti na závažnosti trestného činu bude soudní řízení probíhat buď u okresního, nebo u krajského soudu, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Nelze-li místo činu zjistit nebo byl-li čin spáchán v cizině, koná řízení soud, v jehož obvodu bydlíte, pracujete nebo se zdržujete; jestliže se nedají tato místa zjistit nebo jsou mimo území České republiky, koná řízení soud, v jehož obvodu čin vyšel najevo (byl zjištěn).

B. Může se obžaloba změnit? Pokud ano, mám v této souvislosti právo na informace?

Hlavní líčení se koná pouze pro rozhodnutí o skutku, který je předmětem obžaloby. Po podání obžaloby státní zástupce obžalobu měnit nemůže, může ji pouze vzít zpět.

Pokud výsledky hlavního líčení ukazují na podstatnou změnu okolností případu nebo je-li k objasnění věci třeba dalšího šetření anebo pokud vyjde najevo, že jste se dopustil ještě dalšího skutku, který je trestným činem a státní zástupce požádá o vrácení věci vzhledem k potřebě společného projednání, soud vrátí věc do přípravného řízení. Státní zástupce následně podá novou obžalobu, která bude již reagovat na nastalé změny. Nový opis obžaloby se vždy doručuje Vám a Vašemu obhájci, a to nejpozději s předvoláním k hlavnímu líčení nebo s vyrozuměním o něm. Předseda senátu Vás spolu s doručením opisu obžaloby upozorní, že máte právo se v jím stanovené lhůtě vyjádřit ke skutečnostem uvedeným v obžalobě, zejména

zda se cítíte být nevinen nebo vinen spácháním skutku anebo některého ze skutků uvedených v obžalobě a z jakých důvodů,

zda máte zájem uzavřít se státním zástupcem dohodu o vině a trestu nebo zda chcete v hlavním líčení prohlásit svou vinu,

zda souhlasíte s popisem skutku a jeho právní kvalifikací a s navrženým trestem, případně ochranným opatřením, a

které skutečnosti považujete za nesporné.

Spolu s tím Vás předseda senátu poučí o následcích spojených s těmito vyjádřeními a zároveň i o tom, že vyjádření k obžalobě, nejde-li o doznání nebo o prohlášení viny, může za Vás učinit i Váš obhájce.

Předseda senátu Vás dále vyzve, abyste soudu včas sdělil návrhy na provedení dalších důkazů u hlavního líčení a uvedl okolnosti, které mají být těmito důkazy objasněny.

Soud však není vázán právní kvalifikací skutku uvedeného v obžalobě, může jej tedy posoudit jako jiný trestný čin (mírnější i přísnější) nebo může dojít k závěru, že nejde o trestný čin, ale jen o přestupek. Pokud považuje skutek za trestný čin přísněji postižitelný, než pro jaký byla podána obžaloba, je povinen Vás na tuto změnu upozornit a zajistit, abyste měl možnost na změnu zareagovat v rámci své obhajoby a mít dostatečný čas na přípravu změněné obhajoby.

C. Jaká mám práva v průběhu jednání u soudu?

Máte právo:

být orgány činnými v trestním řízení poučen o svých právech a mít možnost tato práva v plném rozsahu uplatňovat;

doznat se, prohlásit svou vinu nebo před zahájením dokazování podat návrh na uzavření dohody o vině a trestu;

vyjádřit se k obvinění proti Vám;

odmítnout vypovídat;

nahlížet do spisů, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí;

účastnit se projednávání věci v průběhu hlavního líčení a v průběhu veřejných zasedání;

pronést závěrečnou řeč v průběhu hlavního líčení a v průběhu veřejného zasedání o odvolání;

pronést poslední slovo v hlavním líčení;

předkládat skutečnosti a navrhovat důkazy na svoji obhajobu;

právo vyjádřit se k jednotlivým provedeným důkazům a podávat námitky proti způsobu jejich provádění;

právo klást otázky vyslýchaným osobám;

podávat žádosti a návrhy (ohledně provedení důkazů a způsobu rozhodnutí);

podávat opravné prostředky (a to jak řádné, tj. stížnost, odvolání, odpor, tak mimořádné, tj. návrh na obnovu řízení a dovolání) či dát podnět ke stížnosti pro porušení zákona;

zvolit si obhájce (pokud si jej nezvolíte sám, může Vám obhájce zvolit např. rodinný příslušník) a žádat jej o radu i v průběhu úkonů, které provádí sám orgán činný v trestním řízení;

hovořit se svým obhájcem bez přítomnosti třetí osoby;

požadovat, abyste byl vyslýchán za přítomnosti Vašeho obhájce a aby se Váš obhájce účastnil jednotlivých úkonů trestního řízení;

používat svůj mateřský jazyk nebo jiný jazyk, který ovládáte, před orgány činnými v trestním řízení, pokud prohlásíte, že neovládáte český jazyk.

i. Je moje přítomnost u soudu povinná? Za jakých podmínek je možné se soudního procesu osobně neúčastnit?

Ve Vaší nepřítomnosti se může hlavní líčení provést, jen když soud má za to, že lze věc spolehlivě rozhodnout a účelu trestního řízení dosáhnout i bez Vaší přítomnosti, a přitom

Vám byla obžaloba řádně doručena a byl jste k hlavnímu líčení včas a řádně předvolán a

o skutku, který je předmětem obžaloby, jste byl už některým orgánem činným v trestním řízení vyslechnut a bylo dodrženo ustanovení o zahájení trestního stíhání a byl jste upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění vyšetřování.

Na následky nedostavení se k hlavnímu líčení musíte být v předvolání upozorněn.

Hlavní líčení se tedy může konat bez Vaší přítomnosti, nikoli však v případě, že

jste ve vazbě;

jste ve výkonu trestu odnětí svobody;

se věc týká trestného činu, za který by vám mohl být uložen trest odnětí svobody na více než 5 let.

Ani v takových případech však nemusíte být u hlavního líčení přítomen, pokud soud výslovně požádáte, aby se hlavní líčení konalo ve Vaší nepřítomnosti, pokud soud nebude Vaši osobní přítomnost považovat za nezbytnou.

V případech nutné obhajoby se hlavní líčení nemůže konat bez přítomnosti Vašeho obhájce.

ii. Mám právo na tlumočníka a překlady dokumentů? V jakém rozsahu?

Pokud prohlásíte, že neovládáte český jazyk, jste oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka nebo jazyka, o kterém uvedete, že ho ovládáte.
Je-li pak třeba přetlumočit obsah písemnosti, výpovědi nebo jiného procesního úkonu nebo prohlásíte-li, že neovládáte český jazyk, přibere se tlumočník, který tlumočí při úkonech trestního řízení. Přibraný tlumočník může na Vaši žádost přetlumočit i Vaši poradu s obhájcem, která je v přímé souvislosti s procesními úkony, a poradu v průběhu procesních úkonů.
Orgány činné v trestním řízení jsou Vám v takovém případě povinny písemně přeložit zákonem vymezené písemnosti (např. usnesení o vazbě, rozsudek, trestní příkaz, rozhodnutí o odvolání aj.); tohoto práva na překlad se můžete vzdát.
Máte právo žádat, aby Vám soud přeložil nebo přetlumočil i jinou písemnost, která je významná z hlediska uplatnění zejména Vašeho práva na obhajobu.

iii. Mám právo na obhájce?

Pokud jste obviněn ze spáchání trestného činu, máte právo na obhájce. Pokud si obhájce nezvolíte sám, může Vám obhájce zvolit např. rodinný příslušník, nebo se můžete obhajovat sám. V některých případech však obhájce mít musíte (tzv. nutná obhajoba); v takovém případě Vám soudce obhájce přidělí, pokud si nějakého ve stanovené lhůtě nezvolíte sám. Obhájce musíte mít v řízení před soudem do právní moci rozhodnutí, kterým se řízení končí:
jste-li ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu,
je-li Vaše svéprávnost omezena (např. pro duševní poruchu),
v řízení proti uprchlému (pokud jste uprchl a řízení je vedeno ve Vaší nepřítomnosti),
koná-li se řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje 5 let;
považuje-li to soud za nutné, protože má s ohledem na Váš aktuální stav pochybnost o Vaší způsobilosti se náležitě hájit;
jste-li mladistvý (15-18 let),
v hlavním líčení, jste-li zadržen;
v řízení, v němž se rozhoduje o uložení nebo změně zabezpečovací detence nebo o uložení nebo změně ochranného léčení, s výjimkou ochranného léčení protialkoholního;
Ve vykonávacím řízení musíte mít obhájce, pokud soud rozhoduje ve veřejném zasedání, v případě, že
Vaše svéprávnost je omezena,
jste ve vazbě,
jsou pochybnosti o Vaší způsobilosti náležitě se hájit.
V řízení o mimořádných opravných prostředcích (stížnost pro porušení zákona, dovolání a obnova řízení) musíte mít obhájce:
jste-li ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu,
je-li vaše svéprávnost omezena,
jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let,
jsou-li pochybnosti o Vaší způsobilosti náležitě se hájit.
Pokud se jedná o řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje 5 let, můžete se obhájce vzdát, nejde-li o trestný čin, za který lze uložit výjimečný trest (doživotí nebo trest nad 20 let do 30 let). Obhájce se můžete vzdát také tehdy, pokud jste zadržen a má se konat hlavní líčení.

iv. O jakých dalších procesních právech by měl(a) vědět (např. představování podezřelých před soudem)?

V průběhu celého soudního řízení přítomní sedí na svých místech. Klást otázky a vyjadřovat se je možno pouze se souhlasem předsedy senátu (samosoudce), k němuž se hovoří jen ve stoje, a to i při sebekratším projevu (předseda senátu však může dovolit osobám, jejichž věk nebo zdravotní stav to odůvodňuje, aby při přednesech i výpovědi seděly). Výrok rozsudku vyslechnou všichni přítomní po výzvě předsedy senátu (samosoudce) ve stoje. Soudní osoby i ostatní přítomné osoby se vzájemně oslovují ‚pane – paní – slečno' s připojením funkce či procesního postavení, ve kterém oslovený při jednání vystupuje (např. pane předsedo, pane přísedící, pane obhájce, pane doktore, paní státní zástupkyně, pane znalče, pane svědku apod.). V jednací síni není dovoleno mluvit bez souhlasu předsedy senátu (samosoudce), jíst, pít nebo kouřit, a to ani o přestávce. Osoby přítomné v jednací síni jsou povinny zdržet se všeho, co by mohlo narušit průběh či důstojnost soudního jednání, včetně projevování souhlasu nebo nesouhlasu s průběhem jednání, výpovědí osob, s vyhlášenými rozhodnutími aj. Rovněž je třeba vypnout všechny přístroje, které by mohly rušit průběh a důstojnost jednání, zejména mobilní telefony. Uskutečňovat obrazové nebo zvukové přenosy a pořizovat obrazové záznamy v průběhu soudního jednání lze jen s předchozím souhlasem předsedy senátu nebo samosoudce. S vědomím předsedy senátu nebo samosoudce lze pořizovat zvukové záznamy; kdyby způsob jejich provádění mohl narušit průběh nebo důstojnost jednání, může předseda senátu nebo samosoudce jejich pořizování zakázat.
Do jednací síně není dovoleno vstupovat se zbraní.

D. Možné tresty

domácí vězení,
obecně prospěšné práce,
propadnutí majetku,
peněžitý trest,
propadnutí věci,
zákaz činnosti,
zákaz držení a chovu zvířat,
zákaz pobytu,
zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání,
ztrátu vojenské hodnosti,
vyhoštění.
Ochranná opatření jsou opatření preventivní povahy, která lze na rozdíl od trestů uložit např. i za činy jinak trestné osobám, které nejsou trestně odpovědné pro nepříčetnost nebo pro nedostatek věku. Ochranná opatření lze ukládat za splnění zákonných podmínek samostatně i vedle trestu. Ochrannými opatřeními jsou:
ochranné léčení,
zabezpečovací detence,
zabrání věci,
zabrání části majetku,

ochranná výchova.

Poslední aktualizace: 06/04/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

3 - Moje práva po skončení soudního řízení

A. Mám právo se proti rozhodnutí soudu odvolat?

Ano, proti rozsudku soudu prvního stupně můžete podat odvolání, které má odkladný účinek. Proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, pak lze podat odvolání pouze v případě, že takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, jejíž schválení státní zástupce soudu navrhl.
Odvoláním můžete napadnout rozsudek pro nesprávnost výroku, který se Vás přímo dotýká, nejde-li o výrok o vině v rozsahu, v jakém soud přijal Vaše prohlášení viny. Odvolání se podává u soudu, proti jehož rozsudku směřuje, a to do osmi dnů od doručení opisu rozsudku.

B. Jaká další opravné prostředky mám k dispozici?

V rámci trestního řízení máte k dispozici řádné opravné prostředky (odvolání, stížnost a odpor) a mimořádné opravné prostředky (dovolání, návrh na obnovu řízení) a můžete podat i podnět k podání stížnosti pro porušení zákona.
Opravným prostředkem proti usnesení je stížnost, která se podává u orgánu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení. Usnesení soudu (i státního zástupce) lze napadnout stížností pouze v případě stanovených zákonem. Usnesení lze napadnout pro nesprávnost některého jeho výroku, nebo pro porušení ustanovení o řízení, které usnesení předcházelo, jestliže toto porušení mohlo způsobit nesprávnost některého výroku usnesení. Stížnost má odkladný účinek, jen kde to zákon výslovně stanoví.
Proti trestnímu příkazu můžete podat odpor, a to u soudu, který trestní příkaz vydal, do 8 dnů od jeho doručení. Byl-li podán proti trestnímu příkazu oprávněnou osobou ve lhůtě odpor, trestní příkaz se tím ruší a samosoudce nařídí ve věci hlavní líčení.
Dovoláním lze napadat jen pravomocná rozhodnutí soudu ve věci samé, jestliže tento soud rozhodl ve druhém stupni a zákon to připouští. Můžete podat dovolání pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se Vás bezprostředně dotýká, jen je-li tu některý ze zákonem stanovených dovolacích důvodů. Dovolání musíte podat vždy prostřednictvím obhájce, svého advokáta. Dovolání je nutno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje, a to u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni. Dovolání nemá odkladný účinek, nerozhodne-li Nejvyšší soud jinak.
Jste rovněž oprávněn podat návrh na povolení obnovy řízení. Obecně platí, že obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo trestním příkazem, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k Vašim osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu. O návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo trestním příkazem, rozhoduje soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni. Zákon pro podání návrhu na povolení obnovy řízení ve Váš prospěch nestanovuje žádnou lhůtu.
Dále můžete podat podnět k podání stížnosti pro porušení zákona, nicméně tento mimořádný opravný prostředek je oprávněn podat pouze ministr spravedlnosti a záleží na jeho uvážení, zda jej podá. Stížnost pro porušení zákona lze podat proti jakémukoli pravomocnému rozhodnutí soudu, kromě Nejvyššího soudu, nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení. Zákon nestanoví lhůtu pro její podání.

C. Jaké jsou důsledky v případě odsouzení?

V případě pravomocného odsouzení za trestný čin nastává fáze vykonávacího řízení, zejména tedy výkon trestu nebo ochranného opatření a s tím související úkony.
Pokud jste byl pravomocně odsouzen za trestný čin, nemůžete být pro stejný trestný čin opět souzen, a to dokonce ani v jiném členském státě, nebude-li povolena obnova řízení.
Odsouzení se zaznamenává do Rejstříku trestů a objeví se ve výpisu z Rejstříku trestů až do doby, než je odsouzení zahlazeno. To může mít vliv z hlediska možnosti vykonávat určité povolání, získat určité povolení nebo licenci nebo pro oprávnění držet zbraň apod.
Po zahlazení odsouzení se na Vás bude hledět, jako byste odsouzen nebyl. Orgánům činným v trestním řízení a některým dalším orgánům je nicméně k dispozici tzv. opis z Rejstříku trestů, kde je zaznamenáno Vaše odsouzení i po jeho zahlazení.

i. Záznam v rejstříku trestů

Jakmile odsuzující rozsudek nabude právní moci, bude proveden záznam do Rejstříku trestů, který vede evidenci o odsouzeních a jiných významných skutečnostech pro trestní řízení. Tyto informace se uchovávají po dobu sta let ode dne Vašeho narození bez ohledu na to, zda s tím souhlasíte nebo nikoli. Bude-li odsouzení zahlazeno, informace se již neobjeví ve Vašem výpisu z trestního rejstříku, bude však nadále součástí opisu, jak je uvedeno výše.
Odsouzení může být zahlazeno ve lhůtách stanovených trestním zákoníkem v závislosti na závažnosti odsouzení. Tyto lhůty se pohybují v rozmezí jednoho roku až patnácti let ode dne vykonání trestu, u některých trestů se na Vás hledí, jako byste odsouzen nebyl, ihned po jejich výkonu.
V případě, že jste státním občanem jiného členského státu EU, bude informace o Vašem odsouzení poskytnuta příslušnému orgánu členského státu EU, jehož jste státním příslušníkem.

v. Výkon trestu, předávání vězňů, probace a alternativní sankce

Jakmile odsuzující rozsudek nabude právní moci, nařídí předseda senátu jeho výkon.
Pokud Vám byl pravomocně uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, zašle předseda senátu příslušné věznici nařízení výkonu trestu a jste-li na svobodě, vyzve Vás, abyste trest ve stanovené lhůtě nastoupil. Pokud se výkonu trestu vyhýbáte, může Vás do něj dovézt Policie ČR.
Soud pak může v případě splnění zákonných podmínek rozhodnout o odkladu výkonu trestu, změně způsobu výkonu trestu, přerušení výkonu trestu, podmíněném propuštění aj. Soud může rovněž upustit od výkonu trestu odnětí svobody nebo jeho zbytku, jestliže máte být vydán do cizího státu nebo vyhoštěn.
Obdobný postup pak nastává v případě, bylo-li Vám uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, tj. jakmile se rozhodnutí, podle něhož se má vykonat ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, stalo vykonatelným, předseda senátu zašle příslušnému zdravotnickému zařízení nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, v němž má být ochranné opatření vykonáno, nařízení jeho výkonu a vyzve Vás k nástupu do výkonu ochranného opatření. Pokud se výkonu ochranného opatření vyhýbáte, může Vás do něj dovézt Policie ČR.
Jsou-li splněny zákonné podmínky nebo podmínky stanovené mezinárodní smlouvou, můžete být k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody předán do Vaší domovské země, nebo i do jiného státu, pokud o to požádáte a tento stát s tím souhlasí. V rámci odsuzujícího rozsudku Vám může být uložen i některý z alternativních trestů. Za alternativní tresty lze považovat všechny tresty nespojené s bezprostředním odnětím svobody. Může Vám být uložen i dohled probačního úředníka, jehož účelem je zajistit kontrolu plnění Vám uložených povinností a poskytnout Vám pomoc a podporu při znovu začlenění do společnosti a při vedení řádného života. Pokud Vám byl uložen dohled, jste povinen:

spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu probační úředník stanoví,
a plnit probační plán dohledu,
dostavovat se k probačnímu úředníkovi ve lhůtách, které Vám probační úředník stanoví,
informovat probačního úředníka o Vašem pobytu, zaměstnání a zdrojích obživy, dodržování soudem uložených přiměřených omezení a přiměřených povinností a jiných důležitých okolnostech pro výkon dohledu určených probačním úředníkem,
umožnit probačnímu úředníkovi vstup do obydlí, ve kterém se zdržujete.
Pokud Vám na základě rozhodnutí soudu byla uložena přiměřená povinnost podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy nebo povinnost podrobit se vhodným programům psychologického poradenství, můžete být zařazen do probačního a resocializačního programu. Do probačního a resocializačního programu můžete být zařazen také tehdy, splňujete-li vstupní podmínky poskytovatele programu, aniž by Vám povinnost absolvovat program byla uložena soudem – v tomto případě lze účast v programu dojednat s probačním úředníkem v rámci podmínek výkonu dohledu a absolvování programu zařadit do probačního plánu dohledu. V případě realizace programu ve výkonu trestu odnětí svobody lze Vaši účast v programu dohodnout s odborným pracovníkem Vězeňské služby ČR.
Ve svém domovském státě, případně jiném státě, k němuž máte vazby, můžete při splnění zákonných podmínek a podmínek stanovených mezinárodní smlouvou vykonat také některé z těchto alternativních trestů, pokud lze nad jejich výkonem vykonávat dohled nebo lze jinak zajistit jejich kontrolu. Rozsah této možnosti se liší ve vztahu k členským státům EU a ve vztahu k nečlenským státům EU (zde je užší).
Poslední aktualizace: 06/04/2021
Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.